

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/164/2020
Identifikačné číslo spisu:	6715203699
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6715203699.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: I.. U. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom vo S., B.. Š. XXXX/X, XXX XX, zastúpeného: PETKOV & Co s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, 811 08, IČO: 50 430 742, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Kutuzovova 8, 832 47, IČO: 30 845 572, o zaplatenie 1 377,14 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 14 C 146/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11 Co 128/2019-309 zo dňa 28. mája 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 380,96 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 380,96 Eur, počítaným od 25.03.2015, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 44 % (tretí výrok).

1.1. Z jeho dôvodov vyplýva, že vychádzal z ustanovení § 1, § 2, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 3, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, § 18, ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom od 01.01.2013 (ďalej v texte aj len „z.č. 514/2003 Z.z.“ alebo aj „zákon o zodpovednosti za škodu“), § 81, § 82 ods. 2, 3, § 70 ods. 1, § 1 ods. 1, 2, 3, § 2 ods. 1, 6, § 191 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej v texte aj len „z.č. 346/2005 Z. z.“ alebo „zákon o štátnej službe“), § 1 ods. 3, § 11 ods. 1, § 15, § 16 ods. 3, 4, § 17 ods. 1, 2 Výhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte aj len „vyhláška“).

1.2. Konštatoval, že riaditeľ Personálneho úradu Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej aj len „riaditeľ“) dňa 12.08.2014 vydal personálny rozkaz č. 7485, ktorým rozhodol o prepustení žalobcu ako

profesionálneho vojaka zo služobného pomeru podľa § 70 ods. 1 písm. o) z.č. 346/2005 Z.z. jeho doručením, t. j. dňom 12.09.2014, kedy personálny rozkaz nadobudol vykonateľnosť. Žalobca v lehote 15 dní podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie a to po porade s advokátom, ktoré si za služby vyúčtoval faktúrou č. 80/2014 sumu 1.080,- Eur, zaplatenú žalobcom 30.10.2014 vo výške 1.000,- Eur a 31.10.2014 vo výške 80,- Eur. Následne žalobca advokáta splnomocnil na zastupovanie v odvolacom správnom konaní; dohodnutú tarifnú odmenu podľa vyhlášky vo výške 297,14 Eur, vyúčtovanú advokátom faktúrou č. 82/2014, žalobca zaplatil v hotovosti dňa 07.11.2014.

1.3. Riaditeľ odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a personálny rozkaz dňa 20.10.2014 zrušil; s poukazom na § 3 ods. 1 písm. h), § 6 ods. 3 veta prvá, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1, 3 z.č. 514/2003 Z.z. žalobca tvrdil, že ide o nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci, pretože rozhodnutie bolo vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť už v momente doručenia žalobcovi a následne bolo na základe podaného riadneho opravného prostriedku žalobcom zrušené autoremedúrou. Toto rozhodnutie ako priama príčina bezprostredne vyvolalo následok vo forme oprávneného konania žalobcu za účelom jeho právnej obrany, čím bol splnený predpoklad priamej príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, pričom toto nezákonné rozhodnutie priamo produkovalo oprávnené a účelne vynaložené náklady na právne služby vo forme právneho stanoviska a následne trov právneho zastúpenia odvolacieho konania predstavujúce skutočnú škodu vo výške 1.080,- Eur v zmysle § 17 ods. 1 z.č. 514/2003 Z.z. zaplatením faktúr a suma 297,14 Eur ako náhrada trov konania v zmysle § 18 ods. 3 zákona o zodpovednosti štátu za škodu, celkom vo výške 1.377,14 Eur.

1.4. Žalobca zo dňa 28.11.2014 požiadal žalovaného v zmysle § 4 ods. 1 písm. d) a § 15 ods. 1 z.č. 514/2003 Z.z. o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody v celkovej výške 1.377,14 Eur, avšak tento prípisom zo dňa 11.03.2015 nárok žalobcu na náhradu škody neuznal. Žalovaný nesúhlasil so žalobou s poukazom na § 191 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z. z dôvodu, že v predmetnej veci mal riaditeľ analogickú pozíciu ako zamestnávateľ v pracovnoprávných vzťahoch voči svojmu zamestnancovi; služobný pomer profesionálneho vojaka je špecifickým služobným vzťahom, ktorý má vzhľadom na svoju podstatu zamestnanecký charakter s určitými modifikáciami. Neboli splnené predpoklady zodpovednosti za škodu, pretože žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal nezákonnosť predmetného personálneho rozkazu, keďže riaditeľ postupoval pri prepustení žalobcu zo služobného pomeru v zmysle zákona a interných predpisov. Žalobca nemusel byť zastúpený advokátom; podľa Správneho poriadku, v zmysle ustanovení, ktorého prebehlo konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru profesionálneho vojaka, trovy konania, vrátane trov právneho zastúpenia má žalobca znášať sám; ak rozhodnutie neobsahovalo výrok o tom, že žiadny účastník nemá právo na náhradu trov konania, nemohlo u žalobcu dôjsť ku vzniku škody v rozsahu uplatnených trov právneho zastúpenia podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Nesúhlasil s tým, aby odmena za právne zastupovanie bolo dohodnutá v ľubovoľnej výške: trovy právneho zastúpenia by bolo možné akceptovať iba v prípade ich dohodnutia na úrovni tarifnej odmeny v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky.

1.5. Okresný súd dňa 29.03.2017 rozhodol rozsudkom č. k. 14 C 146/2015-101. Poukázal na to, že riaditeľ nemohol vystupovať v pozícii zamestnávateľa vzhľadom na § 191 ods. 1 zákona o služobnom pomere, preto pri vydaní predmetného personálneho rozkazu, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru profesionálneho vojaka, nebolo možné aplikovať analogicky ustanovenia Zákonníka práce. Žalobca preukázal kumulatívne splnenie troch podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., a to: 1/ nezákonné rozhodnutie, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

1.6. K nezákonnému rozhodnutiu uviedol, že hoci personálny rozkaz nebol vydaný v rozpore so žiadnym zákonným ustanovením, bolo v ňom prezentované stanovisko k príslušnej problematike, ktoré síce bolo odlišné od stanoviska, uvedeného v rozhodnutí o zrušení pôvodného personálneho rozkazu v dôsledku vyhovneniu odvolania žalobcu, to však neznamena, že by predmetný personálny rozkaz nebol v súlade s objektívnym právom, čím bola splnená základná podmienka na uplatnenie nároku na náhradu škody, a to existencia nezákonného rozhodnutia; nezákonným rozhodnutím je personálny rozkaz riaditeľa č. 7485 z 12.08.2014 v zmysle § 6 ods. 3 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý bol vykonateľný bez ohľadu na jeho právoplatnosť, hoci síce proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať v zákonnej lehote odvolanie, avšak bez ohľadu na to služobný pomer žalobcu skončil dňom doručenia tohto rozhodnutia. V zmysle § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v takomto prípade možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak takéto nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného

prostriedku; v súdnej veci nebolo potrebné vyžadovať, aby predmetné rozhodnutie po nadobudnutí jeho právoplatnosti bolo následne zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Zákon č. 514/2003 Z.z. pojem „nezákonné rozhodnutie“ legálne nedefinuje, avšak aj v zmysle ustálenej judikatúry pre správnu interpretáciu § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. je potrebné ho vykladať v širších súvislostiach a nevychádzať len z doslovného gramatického výkladu tak, aby výklad bolo možné považovať za ústavne konformný.

1.7. Ku vzniku škody okresný súd zdôraznil, že napriek špecifikovaniu škody žalobcom vo výške 1.377,14 Eur odmietol jeho právne posúdenie ohľadom interpretácie § 17, resp. § 18 z.č. 514/2003 Z.z.; považoval za nesporné, že právna analýza advokáta pre žalobcu bola vypracovávaná bezprostredne v príčinnej súvislosti s odvolacím konaním proti personálnemu rozkazu a na základe toho tento uplatnený nárok žalobcu možno priznať, ale len vo výške tarifnej odmeny za úkon právnej služby „vypracovanie právneho rozboru vecí“ v zmysle § 13a ods. 1 písm. e) vyhlášky, t. j. vo výške 380,96 Eur (tri úkony právnej služby po 61,85 Eur -1/13 výpočtového základu v roku 2014, 3x režijný paušál v roku 2014 po 8,04 Eur, cestovné náklady vo výške 54,20 Eur a náhrada za stratu času na ceste Bratislava - Zvolen a späť vo výške 53,60 Eur, fakturované faktúrou č. 82/2014 a uplatnené len v rozsahu 50 % v tomto konaní, pretože boli vynaložené aj ešte pre ďalšieho klienta, a to všetko navýšené o 20 % DPH).

1.8. Poslednú podmienku náhrady škody - príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody - považoval okresný súd za preukázanú žalobcom tým, že pokiaľ by nebol vydaný predmetný personálny rozkaz, nebol by musel žalobca proti nemu podávať odvolanie, dať sa pritom zastúpiť právnym zástupcom a v dôsledku toho by mu nevznikla žiadna škoda, predstavujúca vynaložené výdavky na trovy právneho zastúpenia.

1.9. Prvostupňový súd považoval za nesporné, že náhrada škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané alebo zrušené; takýmito konaniami sú aj konania správne, pretože zo žiadneho z ustanovení tohto zákona nemožno vyvodit', že by na konania, prebiehajúce podľa Správneho poriadku, sa ustanovenie § 18 z.č. 514/2003 Z.z. nemalo aplikovať.

2. Na odvolanie žalobcu aj žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 17 Co 294/2017-150 zo dňa 30.11.2018 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Okresný súd v ďalšom konaní doplnil dokazovanie predložením listinných dokladov stranami sporu, nariadil pojednávanie a rozhodol opäť zhodne so svojím prvším rozsudkom. Z doplneného dokazovania - predloženého Služobného predpisu hlavného služobného úradu pre štátnu službu profesionálnych vojakov č. 54/2011 o určení služobných úradov, o určení rozsahu rozhodovania vedúcich služobných úradov a o určení rozsahu pôsobnosti veliteľov pri vykonávaní štátnej služby profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky z 09.09.2011 v znení Služobných predpisov hlavného služobného úradu pre štátnu službu profesionálnych vojakov č. 4/2012 zo dňa 26.01.2012, č.72/2012 zo dňa 20.12.2012 a č. 97/2012 zo dňa 18.12.2013 uzavrel, že (podľa článku 1. Základné ustanovenia bod 1) vo veciach týkajúcich sa štátnej služby profesionálneho vojaka Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „profesionálny vojak“) a právnych vzťahov súvisiacich so vznikom, zmenami a skončením služobného pomeru profesionálneho vojaka (ďalej len „opatrenie“) koná a rozhoduje vedúci služobného úradu alebo veliteľ na základe zákona v rozsahu podľa tohto služobného predpisu; v článku 2 (určenie služobných úradov) sú určené služobné úrady (v zmysle § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 346/2005 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov) a to Personálny úrad Ozbrojených síl Slovenskej republiky pre profesionálnych vojakov Personálneho úradu a profesionálnych vojakov v rozsahu podľa článku 5, v ktorom je určené oprávnenie riaditeľa rozhodovať v zmysle § 82 ods. 3 zákona č. 346/2005 Z.z., a teda vydať personálny rozkaz č. 7485 zo dňa 12.08.2014, ktorým žalobcu prepustil zo služobného pomeru profesionálneho vojaka.

2.1. Súd prvej inštancie však neuposlúchol inštrukcie krajského súdu v zrušujúcom uznesení, vydanom dňa 30.11.2018, pretože dňa 04.12.2018 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky kompetenčným senátom uznesením sp. zn. 1 KO 25/2018 negatívny kompetenčný spor podľa § 8 Správneho súdneho poriadku, v ktorom boli vo všeobecnej rovine riešené aj otázky, majúce zásadný dosah na rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto súdnom spore.

2.2. Okresný súd s poukazom na uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu dospel k záveru, že ani po

doplnení dokazovania nemožno konštatovať, že predmetný personálny rozkaz riaditeľa Personálneho úradu Ozbrojených síl Slovenskej republiky č. 7485 z 12.08.2014 je individuálnym aktom zamestnávateľa, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru, ale jedná sa o rozhodnutie orgánu verejnej moci; preto je aj daná pasívna vecná legitímácia žalovaného v zmysle § 1 ods. 3 z.č. 346/2005 Z.z.. Keďže rozhodnutie Najvyššieho súdu bolo vydané až po rozhodnutí krajského súdu, okresný súd nemohol byť viazaný jeho právnym názorom. Žalobca uplatnil svoj nárok v zákonnej lehote, keď predbežne požiadal o prerokovanie svojho nároku Ministerstvo obrany Slovenskej republiky žiadosťou zo dňa 28.11.2014, na ktorú dostal negatívnu odpoveď (11.03.2015). Okrem popierania samotného základu nároku žalobcu žalovaný poukazoval na to, že rozhodnutie riaditeľa Personálneho úradu nie je nezákonným rozhodnutím, pretože nebolo vydané v rozpore so žiadnym zákonným ustanovením, ani v rozpore s ustanovením niektorého z interných predpisov; okresný súd sa nestotožnil ani s touto obranou žalovaného, pretože žalobca preukázal splnenie troch základných podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Predmetný personálny rozkaz riaditeľa bol vykonateľný bez ohľadu na jeho právoplatnosť; v takom prípade v zmysle § 6 ods. 3 z. č. 514/2003 Z.z. možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak takéto nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho oprávneho prostriedku. Preto nebolo potrebné vyžadovať, aby predmetné rozhodnutie po nadobudnutí jeho právoplatnosti bolo následne zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Zákon č. 514/2003 Z.z. neobsahuje legálnu definíciu pojmu nezákonné rozhodnutie; v zmysle ustálenej judikatúry pre správnu interpretáciu ustanovenia § 6 z.č. 514/2003 Z.z. je potrebné vykladať v širších súvislostiach tak, aby výklad bolo možné považovať za ústavne konformný.

2.3. Okresný súd nesúhlasil s názorom žalovaného ani ohľadom interpretácie § 17 a § 18 z. č. 514/2003 Z.z.; je nesporné, že právna analýza bola vypracovávaná advokátom pre žalobcu bezprostredne v príčinnej súvislosti s odvolacím konaním proti predmetnému personálnemu rozkazu, žalobca svojmu advokátovi za ňu riadne zaplatil, preto je v základe tento uplatnený nárok dôvodný; výška tohto nároku je však determinovaná tarifnou odmenou za úkon právnej služby - vypracovanie právneho rozboru veci v zmysle § 13a ods. 1 písm. e) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. Výška škody potom predstavuje 380,96 Eur ako tarifná odmena advokáta za 3 úkony právnej služby po 61,85 Eur (1/13-ina výpočtového základu v roku 2014), 3-krát režijný paušál v roku 2014 po 8,04 Eur, cestovné náhrady vo výške 54,20 Eur a náhrada za stratu času na ceste Bratislava - Zvolen a späť vo výške 53,60 Eur tak, ako boli tieto právnym zástupcom žalobcu fakturované faktúrou č. 82/2014, keďže cestovné náhrady ako i náhrada za stratu času boli uplatnené len v rozsahu 50 %, pretože boli vynaložené aj pre ešte ďalšieho klienta, a to všetko navýšené o 20% DPH.

2.4. Okresný súd považoval za preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, pretože pokiaľ by nebol vydaný predmetný personálny rozkaz, nemusel by žalobca proti nemu podávať odvolanie, dať sa pritom zastúpiť právnym zástupcom a v dôsledku toho by mu nevznikla žiadna škoda, predstavujúca vynaložené výdavky na trovy právneho zastúpenia. Za neudržateľný považoval právny názor žalovaného, že v zmysle Správneho poriadku, podľa ktorého prebiehalo konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru profesionálneho vojaka, si všetky trovy, vrátane trov právneho zastúpenia má znášať žalobca sám, pretože nemá oporu v žiadnom z ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. Náhrada škody v zmysle tohto zákona zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané alebo v ktorom bolo zrušené s tým, že v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. je zrejmé, že takýmito konaniami budú aj konania správne. Zo žiadneho z ustanovení tohto zákona nemožno vyvodiť, že by na konanie, prebiehajúce podľa Správneho poriadku, sa ustanovenie § 18 zákona č. 514/2003 Z.z. nemalo aplikovať.

2.5. Okresný súd priznal žalobcovi aj úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne od podania žaloby z prisúdenej sumy 380,96 Eur, pretože žalovaný je preukázateľne v súdnej veci ku tomuto dňu v omeškaní. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa pomeru úspechu vo veci v zmysle § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu a žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP. Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu i žalovaného vo veci nie je dôvodné, stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie.

4. V prvom rade odvolací súd poukázal na (správne) doplnené dokazovanie po zrušení prvého rozhodnutia okresného súdu, a to predloženie služobných predpisov žalovaným, po oboznámení sa s ktorými okresný súd definoval oprávnenie riaditeľa personálneho úradu Ozbrojených síl SR vydať personálny rozkaz, ktorým žalobcu prepustil zo služobného pomeru profesionálneho vojaka. So záverom okresného súdu sa krajský súd stotožnil a na dôvody v tomto smere poukázal. Považoval za potrebné - vzhľadom na námietky najmä žalobcu, ale i žalovaného v odvolaní - osobitne odkázať na dôvody v zrušujúcom uznesení, vzhľadom na ktoré sa tam nevysporadúval s ich odvolacími námietkami: krajský súd uviedol, že za aktuálneho dôkazného stavu súhlasí s názorom žalovaného, že v prejednávanej veci nejde o rozhodnutie orgánu pri výkone verejnej moci, tak ako to má na mysli § 1 zákona č. 514/2003 Z.z.; uviedol tiež, že v dôsledku vady postupu okresného súdu, ktorú videl v nedostatočnom špecifikovaní oprávnenia riaditeľa personálneho úradu Ozbrojených síl SR, sa ďalšími odvolacími námietkami vo vzťahu k základu a výške škody nezaoberal. Po doplnení dokazovania okresným súdom predložením služobných predpisov žalovaným bola táto pochybnosť jednoznačne odstránená.

5. Žalovaný namietal v odvolaní, že okresný súd vzhľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v kompetenčnom senáte sp. zn. 1 KO 25/2018 dňa 04.12.2018 - krajský súd v súdnej veci rozhodoval uznesením zo dňa 30.11.2018 - nepostupoval v zmysle predbežného právneho názoru odvolacieho súdu. Krajský súd nepovažoval takýto postup okresného súdu za rozporný s procesnými ustanoveniami: okresný súd jednak doplnil dokazovanie v zmysle pokynu krajského súdu a až za takto zmeneného skutkového stavu, pod vplyvom rozhodnutia kompetenčného senátu najvyššieho súdu (rozhodujúceho len niekoľko dní po rozhodovaní krajského súdu - 30.11.2018-04.12.2018), v ktorého rozhodnutí bola zodpovedaná otázka, majúca zásadný význam pre rozhodnutie aj v prejednávanej veci, sa odklonil od právneho názoru odvolacieho súdu. Spornou otázkou, ako správne konštatoval okresný súd v prejednávanej veci, bolo zadefinovanie, či v prejednávanom spore ide o verejnoprávny alebo súkromnoprávny vzťah medzi žalobcom a jeho nadriadeným; okresný súd správne konštatoval, že bola namieste aplikácia záverov odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR pri riešení negatívneho kompetenčného konfliktu, na ktoré vo svojich dôvodoch poukázal.

6. Žalovaný vo svojom odvolaní poukázal na rozpory v odôvodnení tohto uznesenia Najvyššieho súdu SR, vzhľadom na ktoré navrhol neakceptovať ich v prejednávanej veci pri posudzovaní vzťahu žalobcu (keďže je v pozícii zamestnanca) a žalovaného (keďže je v pozícii zamestnávateľa). Takýto názor neobstojí. V prvom rade krajský súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 170/2018 zo dňa 23.05.2019, z ktorého má vyplývať, čo sa považuje za ustálenú súdnu prax. Najvyšší súd SR k rovnakému názoru (vzťah vojaka a služobného úradu nie je vzťahom zamestnanca a zamestnávateľa) dospel nielen v uznesení sp. zn. 1 KO 25/2018, ale obdobný záver prijal aj v rozhodnutí sp. zn. 1 KO 3/2019 z 19.02.2019, uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 32/2019. Poukázal pritom aj na rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu ČR sp. zn. 4 As 225/2018 zo dňa 25.10.2018 a rozsudok Najvyššieho správneho súdu ČR sp. zn. 3 Abs 83/2013 zo dňa 16.07.2014.

6.1. Okrem toho, Najvyšší súd SR obdobnú problematiku riešil aj v rozhodnutiach zo dňa 28.03.2019, sp. zn. 3 Cdo 78/2018 a 3 Cdo 79/2018, uverejnených v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 7/2019, v ktorých okrem iného konštatuje, že služobný pomer (policajtov) je inštitútom verejného práva, ktorý nevzniká zmluvou, ale rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru a po celú dobu trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je typický súkromnoprávny, kde účastníci majú rovnaké postavenie. Krajský súd vzhľadom na vyššie uvedené mal za to, že okresný súd správne postupoval, keď vychádzal z citovaného uznesenia najvyššieho súdu; závery najvyšších súdnych autorít sú pre súdy nižšieho stupňa záväzné, a to aj v zmysle článku 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku.

7. Žalovaný v odvolaní namietol existenciu vzniku škody ako prvého predpokladu nároku žalobcu na náhradu škody v predmetnom spore; odvolacia námietka žalobcu smerovala ku priznanej výške škody s odkazom na § 17 ods. 1 a § 18 ods. 1, 3 z.č. 514/2003 Z.z. Práve z pohľadu predmetu sporu v prejednávanej veci bolo potrebné zdôrazniť, že nejde o preskúmavanie samotného rozhodnutia riaditeľa -

tento orgán v rámci autoremedúry svoje rozhodnutie zrušil v správnom konaní; správne konanie teda začalo vydaním personálneho rozkazu o prepustení žalobcu zo služobného pomeru a skončilo právoplatnosťou rozhodnutia o odvolaní žalobcu. Na to, aby riaditeľ zrušil svoje pôvodné rozhodnutie, bolo potrebné podať odvolanie, čo žalobca aj urobil, a to cestou advokáta, ktorého na základe splnomocnenia poveril svojím právnym zastupovaním. O tejto skutočnosti svedčí zmluva o poskytovaní právnych služieb zo dňa 13.09.2014, na základe ktorej advokát vyhotovil právny rozbor klientovi - žalobcovi, následne podal (úspešne) odvolanie (v súlade so splnomocnením zo dňa 24.09.2014), v dôsledku čoho žalobca zostal naďalej v služobnom pomere a, ako bolo uvedené v rozhodnutí riaditeľa Personálneho úradu, bol mu doplatený plat za čas neplatného skončenia služobného pomeru. Za právne služby advokát vystavil žalobcovi faktúru na sumu 1.080,- Eur a ďalšiu faktúru na sumu 297,14 Eur, ktoré žalobca postupne zaplatil.

7.1. Krajský súd sa stotožnil s konštatovaním okresného súdu ohľadom vzniku a výšky škody, a to aj v tom, že priznanie sumy vo výške 1.080,- Eur, vyúčtovanej ako "dohodnutá zmluvná paušálna odmena za právnu analýzu a stanovisko v predmetnej veci" by bolo obchádzaním ustanovenia § 18 ods. 3 z.č. 514/2003 Z.z., pretože je nesporné, že predmetná právna analýza bola vypracovávaná bezprostredne v príčinnej súvislosti s odvolacím konaním proti personálnemu rozkazu a tento uplatnený nárok možno priznať len vo výške tarifnej odmeny za úkon právnej služby „vypracovanie právneho rozboru vecí“ v zmysle § 13a ods. 1 písm. e) Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. Správne okresný súd ustálil výšku škody na sumu 380,96 Eur, stanovenú ako tarifnú odmenu advokáta za tri úkony právnej služby po 61,85 Eur (1/13 výpočtového základu v roku 2014) + 3x režijný paušál v roku 2014 po 8,04 Eur, cestovné náhrady vo výške 54,20 Eur a náhradu za stratu času na ceste Bratislava - Zvolen a späť vo výške 53,60 Eur, fakturované v rozsahu 50 % podľa vyúčtovania žalobcu, všetko navýšené o 20 % DPH.

7.2. V zmysle § 17 ods. 1 z.č. 514/2003 Z.z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak; ustanovenie § 18 ods. 1, 3 citovaného zákona upravuje, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené, pričom súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

7.3. Odvolací súd poukázal na to, že okresný súd žalobcovi správne priznal škodu, spočívajúcu v náhrade účelne vynaložených trov konania, ktorých súčasťou boli predovšetkým trovy právneho zastúpenia, vzniknutých mu v správnom konaní, v priebehu ktorého bolo zrušené rozhodnutie o jeho prepustení zo služobného pomeru. Na uvedené nadviazala i ďalšia odvolacia námietka žalovaného (ktorú skutočnosť namietal i v prvostupňovom konaní), že žalobcovi nevznikla žiadna škoda z dôvodu, že v zmysle Správneho poriadku si všetky trovy, vrátane trov právneho zastúpenia, mal znášať žalobca sám. Okresný súd v tejto súvislosti v dôvodoch svojho rozhodnutia konštatoval len, že takýto právny názor nie je udržateľný a nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona o náhrade škody voči štátu, pretože táto zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia v konaní, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané alebo v ktorom bolo zrušené a jednoznačne takýmito konaniami sú aj konania správne.

7.4. Odvolací súd považoval za potrebné v tomto smere doplniť odôvodnenie okresného súdu: trovami konania sú všetky účelne vynaložené výdavky správneho orgánu, účastníka a ďalších subjektov, ktorí vystupujú v konaní (svedok, znalec, zástupca a pod.), ktoré im vzniknú v súvislosti s určitým procesným úkonom v správnom konaní; v správnom konaní sa vychádza zo skutočnosti, že bez ohľadu na to, či začalo na podnet účastníka, alebo na podnet správneho orgánu, vždy dochádza k ochrane verejných záujmov; preto správny poriadok vychádza z toho, že trovy konania, ktoré vznikli správne mu orgánu, znáša tento orgán a trovy konania, ktoré vznikli účastníkovi, znáša tento účastník; to isté platí o nákladoch zúčastnenej osoby. Ustanovenie § 31 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. v aktuálnom znení (ďalej aj "Správny poriadok") okrem iného stanovuje, že pri náhrade trov správneho konania sa do rozhodnutia o trovách nepremieta zásada úspechu, v správnom konaní sa náhradou trov konania rozumie ich náhrada tomu, kto ich znášal, ak sú na to splnené zákonné predpoklady. Podľa správneho poriadku právo na náhradu trov konania vzniká iba vtedy, ak by tieto trovy nevznikli bez zavinenia účastníka alebo ďalšej osoby zúčastnenej na konaní (napr. prípady zavinených prietáhov v konaní, napr. nepredloženie listinného dôkazu, neospravedlnená neúčast' na konaní atď.). O povinnosti nahradiť trovy konania

rozhoduje správny orgán, buď v meritórnom rozhodnutí, alebo podľa okolností prípadu samostatným rozhodnutím, a to aj bez návrhu rozhodnutím. Správny poriadok nerieši prípad, keď k dôvodom zakladajúcim právo na náhradu trov konania došlo na strane správneho orgánu; pri nedostatku pozitívnej právnej úpravy možno dospieť k názoru, že ak nedôjde k dobrovoľnej náhrade trov konania zo strany správneho orgánu, možno sa tohto práva domáhať podľa § 3 z.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V správnom konaní v prejednávanej spore správny orgán o trovách konania nerozhodoval vôbec (výrok o trovách konania v súlade so Správnym poriadkom absentuje); pri obrane v správnom konaní žalobcovi však nepochybne vznikla škoda a preto sa správne domáhal jej náhrady v zmysle zákona o náhrade škody voči štátu.

8. Atribútom škody v zmysle z.č. 514/2003 Z.z. je aj nezákonné rozhodnutie. Predstavuje ďalšiu z troch kumulatívnych podmienok pre priznanie náhrady škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Námitka žalovaného v odvolaní o neexistencii nezákonného rozhodnutia v prejednávanej spore je tiež nedôvodná; okresný súd dostatočne špecifikoval definíciu nezákonného rozhodnutia. Personálny rozkaz riaditeľa, ktorým v rámci autoremedúry zrušil svoje rozhodnutie o skončení služobného pomeru žalobcu, okresný súd správne považoval za nezákonné rozhodnutie, na základe ktorého si žalobca správne uplatnil nárok na náhradu škody. Predmetný personálny rozkaz bol vykonateľný bez ohľadu na jeho právoplatnosť, čo v zmysle § 6 ods. 3 veta prvá z.č. 514/2003 Z.z. predstavuje skutočnosť, že žalobca má možnosť nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku (...ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku...). Uvedené ustanovenie predstavuje výnimku z pravidla, že zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu môže založiť len právoplatné rozhodnutie, keď ide o prípady, že škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť.

8.1. Zákon o náhrade škody voči štátu explicitne nedefinuje pojem nezákonné rozhodnutie, pretože nezákonnosť môže byť tak rozmanitá, že jeho zovšeobecnené vyjadrenie v definícii a zovšeobecňujúci popis naráža na neprekonateľné prekážky. Otázka, či bolo vydané nezákonné rozhodnutie, sa vždy musí posudzovať so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu. V prejednávanej veci konštatovanie existencie nezákonného rozhodnutia kopíruje zákonné ustanovenie v jeho doslovnej podobe - § 6 ods. 3 z.č. 514/2003 Z.z. - ako to urobil okresný súd, s čím sa krajský súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolacia námitka žalovaného v tomto smere je nedôvodná.

9. Posledným predpokladom kumulatívneho splnenia podmienok pre priznanie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Príčinná súvislosť je definovaná jednoznačne tým, že pokiaľ by nebol vydaný personálny rozkaz riaditeľa o odvolaní žalobcu zo služobného pomeru, nebol by žalobca nútený proti nemu podávať odvolanie, v dôsledku čoho by mu nevznikla žiadna škoda, predstavujúca vynaložené výdavky na trovy právneho zastúpenia. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme, má i právo na náhradu trov konania, kam bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia.

10. Napokon odvolacia námitka žalobcu ohľadom priznanej náhrady trov konania žalovanému pred prvostupňovým súdom a nevyhnutnosť (vzhľadom na charakter sporu) použitia ustanovenia § 257 C.s.p. na rozhodnutie tiež nebola dôvodná. Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by krajský súd mohol považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, umožňujúce mu použitie tohto výnimočného ustanovenia.

11. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Dovolanie podal z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd nereflektoval na námietky žalobcu o potrebe rozlišovania náhrady škody ako náhrady účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní (§ 18 ods. 1 a ods.

3 Zákona o zodpovednosti za škodu) a náhrady škody ako náhrady za poskytnuté právne pomoci mimo konania. Neodôvodnil, prečo skutočnosti na ktoré poukazoval žalobca nie sú okolnosťami hodnými osobitného zreteľa na nepriznanie trov konania žalovanému. Zdôraznil, že rozhodnutie musí byť riadne zdôvodnené, pričom sa súd musí vysporiadať so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými účastníkmi konania a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. Ak takto odvolací súd nepostupoval, dopustil sa svojvôle zakázanej preň v článku 2 ods. 2 Ústavy SR a založil tým nepreskúmateľnosť napádaného rozsudku a v dôsledku toho aj protiústavnosť.

12. Stotožnenie sa odvolacieho súdu s odôvodnením súdu nižšej inštancie nie je súladné s požiadavkami na spravodlivý proces najmä, keď súd prvej inštancie nedal dostatočnú odpoveď strane sporu na jej námietky uplatnené v konaní alebo ak strana sporu použila v odvolaní novú právnu argumentáciu.

12.1. Žalobca vo svojom odvolaní brojil proti spôsobu interpretácie a z nej vyodeného vzájomného vzťahu medzi ustanovením § 17 ods. 1 (ako *lex generalis*) zákona č. 514/2003 Z.z. na jednej strane a ustanovením § 18 ods. 1 v spojení s ustanovením § 18 ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu na strane druhej. Dôkladnou analýzou podľa názoru žalobcu vzťahu § 17 ods. 1 a § 18 ods. 1 zákona možno dospieť k záveru, že § 17 ods. 1 zákona je ustanovením všeobecnej povahy, ktoré stanovuje rozsah náhrady škody. Ustanovenie § 18 ods. 1 je vo vzťahu k § 17 ods. 1 ustanovením špeciálnym, pretože vo svojom obsahu výslovne pojednáva len o jednej z mnohých zložiek škody o čom svedčí spojka aj ktorá môže poškodenému v dôsledku nezákonného konania orgánov verejnej moci vzniknúť. Touto zložkou je náhrada účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vzniknú v konaní. Práve jedine a výlučne k tejto zložke sa viaže norma obsiahnutá v ustanovení § 18 ods. 3 zákona, obsahom ktorej je limitácia tejto zložky náhrady škody vyplývajúcej z ustanovenia § 18 ods. 1. Žalobca poukazoval na to, že škoda, ktorá žalobcovi vznikla tým, že bol povinný zaplatiť advokátovi za vyhotovenie právneho stanoviska, nie je možné podradiť pod náhradu trov konania. Akékoľvek oprávnené náklady poškodeného o ktoré zákon vyslovne ako škodu nevylučuje z uspokojenia alebo ich uspokojení nelimituje, neobmedzuje a zároveň, ktoré poškodenému vzniknú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, je potrebné považovať za skutočnú škodu, ktorá sa nahrádza v celom jej rozsahu v súlade s § 17 ods. 1 zákona. Žalobcovi v konaní začali vznikať trovy (§ 18 ods. 1) až momentom, kedy advokát akceptoval požiadavku žalobcu na zastupovanie žalobcu v správnom konaní. Do tohto momentu nemožno náklady, ktoré poškodený vynaloží v dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci v dôsledku, čoho mu vzniká škoda považovať za trovy konania vzniknuté v konaní, keďže nejde o trovy konania a teda tieto náklady ani nemôžu v konaní vzniknúť. Odvolací súd odbil žalobcu tým, že uplatnením škody v rozsahu 1 080 Eur za právnu analýzu ide zo strany žalobcu o obchádzanie zákona. Odvolací súd pritom vôbec nepodrobil ustanovenie § 17 ods. 1 a § 18 ods. 1 a 3 zákona bližšej analýze ich vzájomného vzťahu, hoci žalobca sa takejto analýze výslovne dožadoval a podal odvolaciemu súdu svoj náhľad na vec. Odvolací súd sa v tomto smere výlučne stotožnil s názorom okresného súdu a adekvátne sa s argumentáciou žalobcu vôbec nevysporiadal.

13. Ďalej poukazoval na to, že poškodený si skôr - mimo odvolacieho konania nechá advokátom vyhotoviť analýzu, či je vôbec účelné a dôvodné odvolacie konanie odvolaním proti nezákonnému rozhodnutiu orgánu verejnej moci iniciovať. Škodca Slovenská republika vzhľadom na znenie právnej úpravy musí byť uzročený s tým, že skutočná škoda podľa § 17 ods. 1 s prihliadnutím na § 18 ods. 1 zákona má rôzne zložky. Pritom limitáciu rozsahu náhrady škody v zmysle § 18 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 3 zákonodarca prijal výslovne len k náhrade trov vzniknutých v konaní (a nie mimo neho). Argumentácia súdov, že právne stanovisko bolo vyhotovené v príčinnej súvislosti s odvolaním a teda ide o trovy vzniknuté žalobcovi v konaní nie je namieste. Zákon o zodpovednosti za škodu *expressis verbis* limituje výhradne náhradu trov vzniknutých v konaní a nemožno pod ňu podradiť aj náklady vzniknuté v súvislosti s konaním, avšak zároveň vzniknuté mimo neho.

14. Ak Ústava Slovenskej republiky umožňuje poškodenému slobodný výber advokáta, ktorý má na základe pokynu klienta najskôr mimo konania posúdiť, či sa voči rozhodnutiu bude brániť, potom poškodeným zaplatené náklady právnych služieb treba považovať za skutočnú škodu, ktorá nastala v jeho majetkovej sfére mimo konania, hoci bola v príčinnej súvislosti s jeho následnou obranou proti nezákonnému rozhodnutiu v konaní. Limitácia tejto náhrady iba do výšky tarifnej odmeny trov právneho

zastúpenia je protiprávnym zaťažením poškodeného ako obeť nezákonného rozhodnutia.

15. Vo vzťahu k dovolaniu proti výroku o náhrade trov konania žalovanému uviedol, že žalobca brojil aj proti výroku III. rozsudku okresného súdu, keď mal za to, že okresný súd aplikoval v predmetnej veci nesprávnu právnu normu a neaplikoval správne normy § 256 ods. 2 a § 257 CSP. Odvolací súd v napádanom rozsudku odôvodnil vecnú správnosť predmetného výroku tým, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by krajský súd mohol považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce mu použitie tohto výnimočného ustanovenia. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je možné zistiť, ktoré zo skutočností uvádzaných žalobcom odvolací súd materiálne skúmal, tiež nie je možné zistiť prečo skutočnosti uvádzané žalobcom nie je možné hodnotiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa.

15.1. Žalobca uviedol, že dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Týmto závermi sa riadil aj žalobca pri koncipovaní svojho odvolania, keď uviedol, že: procesné zavinenie podania žaloby je na strane žalovaného, keď tento aj spôsobil žalobcovi ujmu vo forme škody vzniknutej v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a tiež z dôvodu, že žalovaný nevyhovel žiadosti žalobcu na zaplatenie náhrady škody už v rámci predbežného prerokovania podľa § 15 a nasl. zákona o zodpovednosti za škodu. Žalobca v záujme riadnej ochrany svojich práv a právom chránených záujmov bol v dôsledku nekonania žalovaného nútený podať žalobu o zaplatenie náhrady škody. Všetky náklady vzniknuté s podaním žaloby a zastupovaním žalobcu v konaní advokátom vznikli práve v súvislosti s predchádzajúcim správaním žalovaného, ktorý takýmto svojim postupom vyvolal spor medzi žalobcom a ním. Dôvod hodný osobitného zreteľa je v povahe samotného súdneho konania týkajúceho sa nároku na náhradu škody poškodeného voči Slovenskej republike. Žalobca teda argumentoval dôvodmi vo vzťahu k druhu konania, k procesnej situácii a k ich charakteru, prihliadnúc na základné východisko ochrany práva - materiálnu spravodlivosť vo vzťahu medzi poškodeným a škodcom. Teda presne v intenciách, ktoré sú na pôde Ústavného súdu SR považované za východiskové kritériá pri prípustnosti aplikácie § 257 CSP. Odvolací súd len konštatuje, že žalobcom uvádzané dôvody nie sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, pričom tak urobil bez vysvetlenia toho, prečo takýmto nie sú, v danom prípade teda nie je možné hovoriť o adekvátnom a presvedčivom odôvodnení rozhodnutia.

15.2. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov dovolacieho konania. Žalobca na základe uvedených skutočností navrhol dovolaciemu súdu, aby zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. K dovolaniu podal písomné vyjadrenie žalovaný. Žalovaný v súvislosti s dovolaním, kde žalobca brojí proti spôsobu interpretácie ustanovenia § 17 ods. 1 v spojitosti s § 18 ods. 1 a § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. uvádza, že je zrejme, že snahou dovolateľa je obchádzať dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko z obsahu predmetnej argumentácie jednoznačne vyplýva, že dovolateľ sa nestotožňuje s právnym posúdením predmetnej veci. Malo by teda zrejme ísť o vyriešenie právnej otázky, to je otázky výšky náhrady škody a uvedené by zakladalo jeden z dovolacích dôvodov podľa § 421 CSP, avšak s prihliadnutím na § 422 ods. 1 písm. a) CSP by bolo dovolateľom podané dovolanie neprípustné. Žalovaný má za to, že súdy sa s dovolateľom uvádzaným dovolacím dôvodom v časti ad a) dovolania vysporiadali riadne, pričom tento riadne zdôvodnili aj vo vzťahu k dovolaniu, že okresný súd aplikoval v predmetnej veci nesprávnu právnu normu - § 255 ods. 1 CSP a neaplikoval právne normy § 256 ods. 2 a § 257 CSP. Aj v tomto smere sa žalobca snaží obchádzať dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko je zjavné, že dovolateľ sa nestotožňuje s právnym posúdením otázky trov konania. V ustanovení § 256 ods. 2 je vyjadrená zásada procesnej zodpovednosti, ktorá znamená zodpovednosť za trovy konania, ktoré strana sporu zbytočne zavinila svojim správaním. Dané zavinenie má spočívať v porušení procesných povinností vyplývajúcich zo zákona alebo v súlade so zákonom uložených súdom ku ktorému došlo aspoň z nedbanlivosti.

16.1. Žalovaný nemá vedomosť o tom, že by určité trovy konania svojim správaním zbytočne zavinil a teda, žeby porušil procesné povinnosti vyplývajúce mu zo zákona, resp. uložené v súlade so zákonom a to ani z nedbanlivosti. Vychádzajúc z uvedeného sa dovolateľ mylne domnieva, že v otázke náhrady trov konania by mal byť zo strany konajúcich súdov aplikovaný § 256 ods. 2 CSP, čiže aplikácia tohto

ustanovenia tu neprichádza do úvahy vôbec. Dovolateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu s poukazom na § 420 písm. f) CSP, nakoľko mu konajúce súdy nesprávnym procesným postupom mali znemožniť, aby uskutočnili mu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ sa však nestotožňuje s právnym posúdením veci o podanom dovolaní otváraných otázok - určenie výšky škody a náhrada trov konania. Žalovaný poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku NSSR 1 Cdo 241/2018, z ktorých vyplýva, že ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočíva na nesprávnych právnych záveroch, pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strán sporu. Rozhodnutie okresného súdu bolo primerane obsiahle, pričom následne aj odvolací súd sa vysporiadal s faktami ako aj s právnou argumentáciou súdu prvej inštancie rovnako ako aj s návrhmi predloženými dovolateľom riadne a v súlade so zákonom.

17. Vo vzťahu k otázke nesprávneho právneho posúdenia veci uviedol, že v predmetnej právnej veci išlo o náhradu škody neprevyšujúcej desaťnásobok minimálnej mzdy, vzhľadom na § 422 ods. 1 písm. a) CSP preto bola žalovanému zákonom odopretá možnosť podať dovolanie v zmysle § 421 CSP, pričom samotné ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) žalovaný považuje v tomto smere za denegatio iustitiae. Žalovaným mienená sporná právna otázka, ktorou sa zaoberali súdy nižšieho stupňa sa týkala posúdenia či v predjednanom spore išlo o verejnoprávny alebo súkromnoprávny vzťah medzi žalobcom ako profesionálnym vojakom a jeho nadriadeným v tomto prípade riaditeľom personálneho úradu ozbrojených síl Slovenskej republiky. Žalovaný poukázal na to, že súdy nižších stupňov v riešení predmetnej otázky vychádzali zo záverov vyplývajúcich z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 KO 25/2018, žalovaný upriamil pozornosť odvolacieho súdu na neskôr vydaný rozsudok NS SR 3 Cdo 78/2018, ktorý bol zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 7/19 a ktorého závery sú značne odlišné od právnych názorov dovolacej súdnej inštancie vyjadrených v kompetenčnom rozhodnutí. Navyše predmetom posudzovania kompetenčného rozhodnutia ani nebola právna veta týkajúca sa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Žalovaný zároveň citoval z rozhodnutia najvyššieho súdu 3 Cdo 78/2018. Taktiež poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČSFR sp. zn. I. ÚS 191/92 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 133/2011. Žalovaný ďalej uviedol, že v intenciách jednotlivých rozhodnutí súdnych autorít zastáva názor, že v predmetnej právnej veci bol vzťah žalobcu so žalovaným, založený zákonom č. 346/2000 Z.z. Vo svojej podstate zamestnanecký s určitými modifikáciami, a ktorý síce môže vykazovať určité rysy výkonu verejnej moci realizovanej orgánom verejnej moci, avšak žalovaný v ňom vystupoval ako zamestnávateľ žalobcu, nie ako orgán vykonávajúci verejnú moc. Taktiež uviedol, že o výkon verejnej moci v prípade profesionálnych vojakov ide vtedy, ak títo vykonávajú štátnu službu smerujúcu výlučne k plneniu úloh vyplývajúcich najmä zo zákona č. 321/2002 Z.z. (§ 4 a nasl. - napr. ak sú nasadení na ochranu štátnej hranice Slovenskej republiky alebo na boj proti terorizmu) a zo zákona č. 319/2019 Z.z. V prípade právnych vzťahov, ktoré súvisia so vznikom, zmenou a skončením služobného pomeru profesionálneho vojaka, o výkone verejnej moci hovoriť nemožno a to aj z dôvodu, že právna úprava týchto vzťahov v určitých oblastiach implementuje zmluvné prvky, ktoré nie sú pre služobný pomer profesionálnych vojakov cudzorodé tak, ako to vo vyššie uvedenom rozhodnutí prezentuje Najvyšší súd SR v súvislosti so služobným pomerom príslušníkov policajného zboru. Ďalej poukázal aj na článok II ods. 1 a ods. 2 CSP. Žalovaný uviedol, že vzhľadom na vyššie uvádzané právne relevantné skutočnosti v konečnom dôsledku navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 449 ods. 1 a § 450 CSP rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená podľa § 429 ods. 2 písm. b) CSP, v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

19. Dovolací súd skúmal namietanú existenciu dovolateľom uplatneného dovolacieho dôvodu, ktorým je tzv. vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ak totiž dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného

v § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmätočnosť rozhodnutia) neznamená len splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

20. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Dovolateľ namietal nevysporiadanie sa s podstatnou odvolacou argumentáciou dovolateľa v odvolaní po a) o potrebe rozlišovania náhrady škody ako náhrady účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vzniknú v konaní (§ 18 ods. 1 a ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu) a náhrady škody ako náhrady za poskytnuté právne pomoci mimo konania a po b) neodôvodnil, prečo skutočnosti na ktoré poukazoval žalobca nie sú okolnosťami hodnými osobitného zreteľa na nepriznanie trov konania žalovanému.

22. Dovolací súd uvádza, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP súčasne nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo podľa odvolacieho súdu nie je tento prípad.

23. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí - ako už bolo spomenuté, jeden celok. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Cdo 40/2018 zo dňa 18.07.2018)

24. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie vyčerpávajúco venoval všetkým kľúčovým aspektom prejednávaneho sporu. Dovolací súd vo vzťahu k nevysporiadaniu sa s podstatnou odvolacou argumentáciou o potrebe rozlišovania náhrady škody ako náhrady účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní (§ 18 ods. 1 a ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu a náhrady škody ako náhrady za poskytnuté právne pomoci mimo konania) poukazuje pritom na bod 16. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu na odsek 2 a nasledujúce až po bod 19. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

25. S poukazom na vyššie uvedené dovolateľ nemôže dôvodne a opodstatnene namietat', že mu odvolací

súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

26. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

27. Vo vzťahu k dovolacej námietke dovolateľa podľa § 420 písm. f) CSP, vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania, že odvolací súd neodôvodnil prečo skutočnosti, na ktoré poukazoval žalobca, nie sú okolnosťami hodnými osobitného zreteľa na nepriznanie trov konania žalovanému v zmysle § 257 CSP, dovolací súd uvádza, že aj v tomto smere bola odvolacia námietka žalobcu v odôvodnení rozsudku krajského súdu riadne zdôvodnená a to v bode 20. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Na margo uvedeného dovolací súd poukazuje na to, že v § 255 CSP je vyjadrená zásada, že v sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, táto prichádza do úvahy správne ako konštatovať aj odvolací súd v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 CSP, ale súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov neprizná, musí ísť o celkom výnimočný prípad, pričom výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci ako aj v okolnostiach u strán sporu. Súd prvej inštancie, resp. odvolací súd sa s dovolateľom uvádzaným dôvodom vysporiadal v súlade so zákonom a tento riadnym spôsobom zdôvodnil. Podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihladiť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000). Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch (rozhodnutie ÚS SR II. ÚS 113/2019).

28. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí (zakotvené aj v § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP) spĺňa, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že dovolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil riadne. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP.

29. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd ustálil, že dovolateľ neopodstatnene namietal, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ CSP. Preto dospel dovolací súd k záveru, že konanie vadou podľa § 420 písm. f/ CSP postihnuté nebolo. S poukazom na to, že v prejednávanej veci prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania do úvahy neprichádza, najvyšší súd dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP pre jeho procesnú neprípustnosť podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

30. Vo vzťahu k námietkam žalovaného či v prejednávanej spore išlo o verejnoprávny alebo súkromnoprávny vzťah medzi žalobcom ako profesionálnym vojakom a jeho nadriadeným v tomto prípade riaditeľom personálneho úradu Ozbrojených síl Slovenskej republiky dovolací súd už nereagoval, nakoľko žalovaný podával vyjadrenie k dovolaniu, (dovolanie ako subjekt oprávnený na jeho podanie vzhľadom k tomu, že vo veci bol úspešnou stranou v spore ani nebol) nepodal, preto sa k tejto námietke dovolací súd nevyjadruje.

31. O náhrade trov dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a vyslovil, že žalovaný má právo na náhradu trov konania.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.